

Dosarul nr. 2ra-779/21

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: S. Vîșcu
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: M. Anton, V. Sîrbu, V. Cotorobai

ÎNCHEIERE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat Organizația de Creditare Nebancară Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă contencioasă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Organizația de Creditare Nebancară Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Sergiu Gonța, Pavel Alexandrov și Oleg Snițari cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 19 februarie 2019, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a deposedat cerere de chemare în judecată împotriva lui Sergiu Gonța, Pavel Alexandrov și Oleg Snițari prin care a solicitat încasarea, în mod solidar, a datoriei restante în sumă de 355,40 de euro și a sumei de 270 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la 25 august 2015 OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a acordat lui Sergiu Gonța un împrumut cu dobândă de 1 000 de dolari SUA, cu termen de rambursare până la 23 august 2019.

Conform pct. 4.1 și anexei nr. 1 din contractul de împrumut cu dobândă pârâtul s-a obligat să achite reclamantului plata în 48 rate lunare a câte 45,47 dolari SUA, echivalentul în lei MD la cursul de achitare, stabilit de reclamant la ziua efectuării plății, însă pârâtul Sergiu Gonța, nu și-a onorat obligațiile contractuale privind achitarea în timp a ratelor, astfel încălcând prevederile cap. 4 al contractului de împrumut cu dobândă.

Totodată, s-a indicat că conform contractului de fidejusiune nr. 775/2015/GON/SNI din 25 august 2015, Oleg Snițari și-a asumat obligația de a achita integral datoriile pârâtului Sergiu Gonța față de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, în cazul neexecutării la timp a obligațiilor de plată, conform contractului de împrumut cu dobândă nr. GO/15/H367 din 25 august 2015.

Iar, conform contractului de fidejusiune nr. 774/2015/GON/ALE din 25 august 2015, Pavel Alexandrov și-a asumat obligația de a achita integral datoriile pârâtului

Sergiu Gonța față OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, în cazul neexecutării la timp a obligațiilor de plată, conform contractului de împrumut cu dobândă nr. GO/15/H367 din 25 august 2015.

În scopul soluționării amiabile a litigiului, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a expediat pârâților notificările cu nr. 0015, 0016, 0017, la care nu au fost primite răspunsuri.

Pârâtul nu și-a onorat obligațiile asumate și astfel la situația din 7 februarie 2019, datoria față de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL pe contractul de împrumut cu dobândă nr. GO/15/H367 din 25 august 2015 constituia suma totală de 355,40 de dolari SUA, ratele restante -128,35 de dolari SUA, penalitate -21,79 de dolari SUA, cota-parte din corpul împrumutului -205,26 de dolari SUA.

Prin încheierea din 27 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat în procedură specială cererea cu valoare redusă depusă de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL împotriva lui Sergiu Gonța, Pavel Alexandrov și Oleg Snițari cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 33)

Prin încheierea din 19 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a dispus examinarea cauzei în ședință de judecată publică, cu citarea părților. (f.d.45-46)

Prin hotărârea din 12 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL împotriva lui Sergiu Gonța, Pavel Alexandrov și Oleg Snițari.

S-a încasat în mod solidar, de la Sergiu Gonța, Pavel Alexandrov și Oleg Snițari, în beneficiul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL datoria la contractul de împrumut cu dobândă nr. GO/15/H367 din 25 august 2015 cu titlu de penalitate suma de 21,79 de dolari SUA, echivalentul în lei MD conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii.

S-a încasat în mod solidar, de la Sergiu Gonța, Pavel Alexandrov și Oleg Snițari, în beneficiul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, cu titlu de cheltuieli de judecată (taxa de stat), suma de 270 de lei și cheltuielile pentru citarea publică în sumă de 165 de lei, în total suma de 435 de lei.

S-au respins pretențiile OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL împotriva lui Sergiu Gonța, Pavel Alexandrov și Oleg Snițari cu privire la încasarea datoriei în sumă de 333,61 de dolari SUA, ca neîntemeiată.

La 18 septembrie 2020, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a declarat apel împotriva hotărârii din 12 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 96 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a acceptat spre examinare cererea de apel depusă de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL împotriva hotărârii din 12 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a comunicat părților că cauza v-a fi examinată în ședință publică, fiind dispusă citarea acestora. (f.d. 103)

Prin decizia din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL și s-a menținut hotărârea din 12 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivare soluției emise, instanța de apel a constatat că clauzele expuse în contractul de împrumut nr.GO/15H367 din 25 august 2015, prin care împrumutătorului Gonța Sergiu i s-a impus plata unui comision de acordare a

împrumutului indicat în condițiile speciale și care este nerambursabil (pct. 2.4) precum și plata unui comision de administrare lunar în mărime 45,47 de dolari SUA echivalent în lei moldovenești la cursul de achitare lunar de la suma inițială a împrumutului (pct.2.6), sunt clauze abuzive, ce contravin drepturilor și intereselor consumatorului, impunerea acestora reprezentând o practică vicioasă a comercianților.

Colegiul instanței de apel a reținut că această concluzie este fortificată prin cumulul constatărilor referitoare la faptul că, primar, contractul nominalizat de împrumut corespunde criteriului de contract de adeziune definit de lege și, secund, impunerea de către apelantă a comisioanelor vizate nu corespunde exigențelor unei justificări corespunzătoare în vederea atribuirii acestora a caracterului non-abuziv.

Impunerea comisioanelor de la debitor urmează a fi justificată în vederea protejării drepturilor împrumutatului consumator.

Instanța a constatat că dobânda contractuală instituită în contractual de împrumut, reieșind din prezumția aflării acesteia într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, includea și cheltuielile suportate de organizația de creditare nebancaară, costurile aferente menținerii rezervei instituționale și profitul creditorului, motiv pentru care a conchis că instituirea unui comision de acordare și a unui comision de administrare lunară constituie o dublă impunere debitorului și fidejursorilor acestuia a acelorași cheltuieli, astfel încât comisioanele respective reprezintă dobânzi ascunse, ce afectează negativ drepturile debitorului în calitate de consumator.

La fel, a reținut că, sumele pretinse cu titlu de comisioane sunt disproporționate în raport cu suma împrumutului acordat și cu restanța debitorului.

La 26 martie 2021, prin intermediul poștei (f.d.148), OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a declarat recurs împotriva deciziei din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând să fie admis recursul, casată parțial decizia și hotărârea, în partea pretențiilor neadmise, și emiterea în această parte a unei hotărâri noi prin care să fie admisă integral acțiunea.

Totodată, a solicitat încasarea taxei de stat achitată la depunerea cererii de apel în mărime de 202,50 de lei și a taxei de stat achitată la depunerea recursului în mărime de 135 de lei.

În motivarea recursului, s-a invocat că instanțele de judecată au aplicat și interpretat eronat legea, ca rezultat al anulării, ca fiind negociate și abuzive, a clauzelor contractuale cu referire la comisionul de acordare a împrumutului și cu referire la comisionul de administrare lunară, care fac parte din costul creditului acordat pârâtului Serghei Gonța.

A susținut că, de fapt, nici instanța de fond și nici instanța de apel nu au dovedit caracterul ne negociat al clauzelor considerate a fi abuzive. Instanțele de judecată nu s-au expus asupra ofertei, asupra informațiilor precontractuale și asupra declarației. Instanțele au omis în genere să studieze aceste probe și să se expună asupra acestora, necătând la faptul că în cererea de apel s-a atenționat asupra acestor acte și asupra faptelor care dovedesc aceste acte.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul reține că decizia integrală a instanței de apel a fost comunicată reprezentantului companiei recurente, prin intermediul poștei electronice, la 27 ianuarie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă, prin intermediul poștei (f.d.148), la 26 martie 2021, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimaților cererea de recurs la 12 aprilie 2021, informându-i despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs. Însă până la data examinării admisibilității cererii de recurs, intimații nu au depus referință, prin care să-și exprime poziția.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Organizația de Creditare Nebancară Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari